

— Μὰ ἐσὺ μοῦ παίρνεις συνέντευξη !

Καὶ γύρισε καὶ κάτω εἶπε τοῦ Γρανίτσα. Καὶ ξακολούθησε ἀμέσως τὴν κουδέντα τοῖ με τοὺς ἄλλους.

Ὁ Καρχαδίτσας, με τὴν κλακική του εἰλικρίνεια, τὸν ρώτησε :

— Αἶ, τί λέτε, θὰν τὸ σιάξουμε τὸ Ρωμαϊκό ἢ θὰν τὸ στείλουμε κατὰ διαόλου ;

— Θὰν τὸ σιάξουμε, θὰν τὸ σιάξουμε ! τοῦ ἀποκρίθηκε χαμογελώντας ὁ Βενιζέλος.

— Ἐσεῖς εἰστε αἰσιόδοξοι ! τοῦ παρατήρησε ὁ Ἐλευθερουδάκης, γιατί δὲν μπορούσε νὰ λείπει ἀπὸ τὴ συντροφιά ἐνὸς ἀθρώπου τῆς σκέψης καὶ τοῦ βιβλίου καὶ ὁ καλλιτέχνης βιβλιοπώλης.

— Ἄ δὲν εἴμουν αἰσιόδοξος δὲ θάρχόμουνα δὴ νάνακατωθῶ στὴν πολιτική !

Σὲ λίγο χτύπησε τὸ κουδούνι. Θάρχινοῦσε ἡ παράσταση. Ὁ Βενιζέλος μᾶς χαιρέτησε καὶ πῆγε με τὸ Γρανίτσα καὶ καθίσανε στὶς θέσες τους, δεύτερος πάγκος στ' ἀριστερά. Ἐγὼ κάθισα σὲ μιὰ καρέκλα, στὰ δεξιά, πλάγι στὴ σκηνή καὶ ἔτσι μπορούσα νὰν τὸν βλέπω. Ἀρχίθηκε ἡ παράσταση. Κάρφωσε τὰ μάτια του πάνου στὴ σκηνή καὶ παρακολούθησε με προσοχή τὸ ὑπέροχο ἔργο. Λέξη δὲ θὰν τοῦ ξέφυγε. Καὶ στὰ διαλείματα κουδένταζε με τὸ Γρανίτσα. Πόσο τὸν ζήλευα ! Τί ὁμορφα πράγματα θάκουγε καὶ τί σοφὲς παρατηρήσεις γιὰ τὸ Ἰψενικό ἀριστοῦργημα !

Ἡ φιλολογικὴ συζήτηση εἶναι ἡ χαρὰ του, μοῦ εἶπαν. Στὸ Θέρισο, τὰ βράδια, σὰ δὲν εἶχανε δουλιά, διάβαζε με τὸ Φούμη καὶ με τὸ Μάνο τὰ βιβλία τοῦ Ψυχάρη. Καὶ δὴ ἓνα βράδι, στὸ ξενοδοχεῖο του, ποὺ εἶτανε μαζωμένοι ἀρκετοὶ φίλοι του βουλευτές, τοὺς μιλοῦσε γιὰ τὸ «Δωδεκάλογο τοῦ Γύφτου».

— Κύριε πρόεδρε, ὁ τάδε βουλευτὴς προσεχώρησεν εἰς τὸ κόμμα μας . . .

— Μπράβο . . . Μὰ ὁ «Προφητικὸς» εἶναι, κατὰ τὴ γνώμη μου, ὁ δυνατότερος λόγος τοῦ «Δωδεκάλογου».

Ὁ ἄθρωπος τῆς Σκέψης καὶ τοῦ Βιβλίου ! Νὰ μᾶς κουδεντήσει ἐπιτέλους καὶ ἓνας τέτοιος ἄθρωπος, ποὺ τὴν Παρασκευή, πρώτη τοῦ Ὀχτώβρη, τοῦ «σωτηρίου ἔτους» 1910, τὴ νύχτα, ἐνῶ ὅλος ὁ κόσμος τὸν συλλογίζονταν καὶ τὸν καρτεροῦσε νὰ ξεμερωθεῖ Πρωθυπουργός, αὐτὸς κουδεντίζει ἡσυχα ἡσυχα στὸ θέατρο με ἀθρώπους τῆς πέννας καὶ παρακολουθεῖ προσεχτικὰ καὶ εὐλαβητικὰ τὸ «Ροσμεροχόλμ».

ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ

ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Ο ΑΦΟΡΕΣΜΕΝΟΣ

— Χιῆρι καὶ προκοπὴ νὰ μὴ δῆς ! — φώναξε βραχνὰ ἡ θεὰ Μανταλὼ στὸν ἀδερφό της τὸ Σωτήρη, ἓναν ἀντρούκλα ὡς ἐκεῖ πάνω με τὶς λερωμένες φουστινέλλες του καὶ τὰ ἄταχτα μαλλιά του.

— Νὰ δέρνεσαι μερονυχτὶς σὰν καλαμιά τοῦ καίμπου ! — Κι ὁ Σωτήρης στρίβοντας τὸ κατρινιασμένο ἀπὸ τοὺς καπνοὺς τοῦ τσιγάρου μουστάκι του, σήκωσε τοὺς πλατιοὺς του νόμους καὶ τράβηξε ἀργοπατώντας τὸ καλντερίμι.

Κεῖνη τὴ μέρα ἔκανε διυβολουμένο κρύο, μικρὲς χιονόπυρες πέφτανε πυκνὰ στοροβιζόμενες ἀπὸ ἓναν ψιλὸν ἀέρα.

Κάποιο χρώμα σταχτὶ εἶχε σκεπάσει τὰ χιμόσπιτα, καὶ χοντρὲς σταλάγρες πιτσιλίζανε μονότονα παντοῦ.

Διαβίτες βιυστικοὶ περνοῦσαν τὰ στενὰ σοκάκια διαλωμένοι σὲ βιοφιὲς καὶ μαλλιαρὲς καπότες.

Κάτω στὴ γωνιακὴ ταβερνίτσα τοῦ Μαϊάμπου, οἱ χωριανοὶ μαζεμένοι γύρο στὰ σσιπισμένα τριπέζια κοιτοσπίνανε, παίζοντας χαρτιά.

Εἴταν ἐκεῖ ὅλοι οἱ νοικοκυραῖοι τοῦ χωριοῦ με τὶς χοντρὲς πίπες στὰ στόματα κουβεντιάζοντας γιὰ τοὺς περασμένους καιροὺς, γιὰ τὰ κραισιὰ ποὺ ἔβγαλε καίνο τὸ χρόνο τὸ χωριό.

— Κακὴ χρονιά, εἶπε ἀνυστενάζοντας ὁ Τάκης ὁ Σιγαλὸς τὸ παιδί τοῦ πάρεδρου, ἓνας πωλήκιμος ἴσα με καὶ πάνω.

— Ὁρῆ Θεοῦ ἔπεσε . . . οὔτε μεταθυμηθήκαμε τέτοιο μουτζωμένο χρόνο, εἶπε λουλουίζοντας τὰ χέρια του καὶ ὁ Πάβλος ὁ Βῶσπος, ὁ ἀπόστριγτος λοχαγός.

Καὶ κουνοῦσε τὸ κεφάλι του, σ' ὅλ' αὐτὰ ὁ γέρο-Γαρμπής, ἓνα κοντόχοντρο ἐκεῖ γεροντάκι, ποὺ ζοῦσε ἀπὸ μιὰ μικρὴ βαρκοῦλα, ὄντας ἔκανε κωλοσύνη καὶ ἔβγαине στὸ ψάρεμα, ἔχοντας ἀπλωμένα τὰ χέρια του ἀπάνω στὰ μισοσβυσμένα κάρβουνα ἐνὸς πυριδοτή.

Ἄξαφνα ἡ μικρὴ πορτίτσα με τὰ θαμπομένα τζάμια ἀνοιξε, καὶ μπῆκε μέσα ὁ Σωτήρης στάζοντας νερά, με τὰ χέρια χωμένα στὶς τσέπες.

Ἐκαμε δυὸ τρεῖς βόλτες ἀπάνω στὰ σσιπισμένα πατώματα τῆς ταβέρνας καὶ ἴσπερα κάθισε στὴν ἄκρη τῆς γωνιάς τινάζοντας ἀπὸ πάνω του τὰ νερά.

Στὸ ἔμπα του ὅλοι στραβώσανε τὰ μοῦτρα τους.

— Νὰ χαθῇ ὁ τεμπέλης ! Κιτάζει νὰ ζήση ἀπὸ τῆς φτωχιάς τῆς ἀδερφῆς του τὸν ἴδρωτα !

Αὐτὸς χωρὶς νὰ δίνη πεντάρα γιὰ ὅσα μουρμουρίζανε γύρο στὰ τραπέζια στρυμωγμένοι οἱ χωρια-

νοί, ζέσταινε κρασί με ζάχαρη μέσα σ' ένα μεγάλο μπρίκι.

Σκυμμένος με τὸ μαλλιαρό του κεφάλι ἀπὸ πᾶνω ἀπὸ τοὺς μουντοὺς ἀχνοὺς τοῦ κρασιοῦ, ἔμοιαζε με γίγαντα ποὺ εἶχε ριζωθεῖ ἐκεῖ χάμου.

Ἔξω τὸ χιόνι ἄρχισε νὰ πέφτη πυκνό. Ὅλα εἶχαν γίνει θαμπά, σὰν κάτου ἀπὸ κάποιο διάφανο σάβανο.

Πουλιὰ τρομαγμένα χτυπούσαν ἀπότομα τὰ φτερά τους καὶ τρέχινε νὰ τρυπώσουνε στὶς τρύπες τῶν κεραμιδιῶν.

Παντοῦ νεκρὴ καὶ πεθιασμένη ἡσιγία εἶχε ξαπλωθεῖ. Μονάχα τὸ ἀπαίσιο χτύπημα κανενὸς παραθυριοῦ ἀκούστανε μέσα στὸ σιγαλὸ πέσιμο τοῦ χιονιοῦ.

Μέσα ἡ μικρὴ ταβερνίτσα εἶχε γεμίσει ἀπὸ κἄποιοι καὶ ξεστασιά. Ὅλοι ἀγκομπισμένοι ἀπὶνωστά τραπέζια φαινότανε μισοκοιμισμένοι· κανεὶς δὲ μιλοῦσε, καὶ μονάχα τοῦ Γαρμπῆ τὸ μουρμουρητὸ ἀκούστανε κεῖ μέσα.

— Παλιόκαιρος, ἄτιμε αἱ Νικόλα!

*

Πέρα στὸ φτωχικὸ τῆς θειᾶς Μανταλωῶς, ἔπειτα ἀπὸ τὶς φωνὲς καὶ τὶς βροσιές της, εἶχε ἀπλωθεῖ πάλι ἡσιγία. Αὐτὴ, καθισμένη σ' ἓνα ξύλινο σκαμνὶ ἔγνεθε τραβώντας τὶς ἄσπρες τρίχες τῆς ρόκας της. Λίγο παραπέρα ἡ κόρη της, ἀγκομπισμένη στὰ τζάμια τοῦ παραθυριοῦ, κύταζε τὰ σπουργίτια ποὺ κορνιγιασμένα στὴν ἀντικρινὴν πουρνναριὰ εἶχανε χώσει τὰ κεφάλια τους στὰ ποῦπουλα τῶν στηθιῶν τους.

Ἡ κόρη τῆς Μανταλωῶς, ἡ Χιόνα, καθὼς τὴ λέγανε στὸ χωριὸ εἶτανε μιὰ θεριωμένη βλιχοπούλα, γεμάτη ζωὴ καὶ γέλη. Μάγουλα κόκκινα ἀπ' ἔδω σὰν τὸ παραγινωμένο ῥοδάκινο, μάτια μαῦρα σὰν τὸ κάρβουνο, στηθὶ κρουστά καὶ γυμνά, ποὺ δείχνινε λιγωμένα τὶς στρογγυλὲς καὶ ὁμορφες γραμμές τους κάτω ἀπὸ τὴν θηλυκωμένη σιγκαύνα της, μπράτσα ἄσπρα καὶ παχουλὰ γεμάτα δύναμη, ποὺ τιλλιαυκόνανε χοντρά νεῦρα καὶ μαῦρες φλέβες φιδωτές.

Ὅλοι Χιόνα τὴ φωνάζανε.

Κάθε χειμῶνα, σὰν τότες καλὴ ὥρα, ποὺ τὸ χιόνι σκέπαζε ὅλο τὸ χωριὸ καὶ ποὺ ψυχὴ γεννητὴ δὲν ξεμύτιζε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα, αὐτὴ κατέβαινε κάτου στὴ μανταλωμένη τους ἀλλὴ καὶ ἔπαιζε με τὸ χιόνι. Ἐπαιζε, ἔπαιζε, βουτιότανε ὅλη μέσα σὲ κεῖνο τὸ κάταστρο στρώμα ὡς ποὺ ἀναβε καὶ ἴδρωτας ἔτρεχε ἀπὸ τὰ μοῦτρα της καὶ τρύπωνε στὸ λαιμὸ της μέσα ἀπὸ τὸ πονκάμισό της.

Τότε κόκκινη καὶ ἀναμμένη καθὼς εἶτανε, ξεθηλάκωνε βιαστικὰ τὰ κουμπιὰ τῆς σιγκούνας της, τὴν

πέταγε σὲ μιὰν ἄκρη καὶ ἔμεινε με τὸ πονκάμισο καὶ μ' ἓνα μαλλιαρὸ μισοφόρι. Τραβοῦσε τὴ σούφρα τοῦ πονκαμιοῦ της καὶ δυὸ βυζιά ἄσπρα ποὺ ἀνάδευαν ἀπὸ πόθους πετάγονταν ἔξω ἀπότομα, λὲς καὶ εἶτανε φυλακισμένοι ποὺ ζητούσανε τὴν γλῆκα τῆς ζωῆς καὶ τὰ χαῖδια.

Καὶ ἡ Χιόνα χωρὶς νὰ νοιάζεται καθόλου γιὰ τὸ κρύο ποὺ πάγωνε γῦρο τὰ ζωντανά, ἄρπαχνε χοῦφρες χιόνι καὶ ἄρχισε νὰ τρίβῃ τὸ κορμί της, νὰ τὸ κάνῃ νὰ τριξοβολᾷ, λὲς καὶ εἶταν μετὰξὶ ἀπάνω στὰ φράτα στήθια της.

Εἶτανε πολὺ γερὸ κορίτσι.

Καὶ ὅσο περισσότερο τριβότανε με τὸ χιόνι, τόσο κοκκίνιζε τὸ κορμί της, τὸ στήθος της, τὰ λιξεντά της μπράτσα. Κοκκινίζαν ὅλα, ἓνα χρώμα ματωμένο, καὶ ἀνάβανε φωτιὰ τὰ στήθια της στοῦ χιονιοῦ τὰ τριψίματα.

Ὅλο τὸ χωριὸ τὸ ἤξερε αὐτὸ ποὺ ἔκανε ἡ Χιόνα, καὶ ὅλοι ζηλεύανε τὰ νιάτα καὶ τὴ γεροσύνη της.

— Κορίτσαφος μιὰ φορὰ, χαρά σ' τον ποὺ θάξωθῇ νὰ χώσει τὰ μοῦτρα του σὲ τέτοιο μισοκοιμισμένον κόρφο!

Ἡ θεὰ Μανταλὼ τὴν ἀγριοῦσε πολὺ, καὶ ἂν τὴ γαρίναζε καμιά φορὰ, τὸ ἔκανε γιὰ τὸ καλὸ της. Μ' ὅλ' αὐτὰ ὅμως εἶχε φυλαγμένα μέσα σὲ μιὰ παλιὰ μεγάλῃ κασέλα μερικὰ λεφτὰ γιὰ νὰ τὴν καλολοπαντρέϊη, ἀπὸ τὸ καιρὸ ποὺ ζοῦσε ὁ σιχωρεμένος ὁ Μανταλὼς.

Κ' ἡ Χιόνα ὅμως δὲν πήγινε καθόλου πίσω. Ἀπὸ καιρὸ εἶχε ποὺ γλυκοκύταζε τὸ παιδὶ τοῦ παπᾶ.

Κ' ἔτσι, ἐπειδὴς ἀπὸ ὦρι σὲ ὦρι θὰ τέλειωνε τὸ συνοικέσιο, φιλάνε τὰ λεφτὰ τῆς κασέλας σὰν τὰ μάτια τους.

Κεῖνο τὸ βράδι, ὁ Σωτῆρος πῆγε στοὺς τοὺς μεθύσι. Εἶχε ἀπὸ τὸ πρῶτ' νὰ φανῇ, ἐπειδὴς τὸ γιῶμα εἶχε πάει ἔξω, μέσα στοῦ Μπόμπου τὴν ταβέρνα.

Στραβοπατώντας, με θυμωμένα μάτια ἀπὸ τὸ κρασί, πῆγε καὶ σωριάστηκε κοντὰ στὸ τζάκι, ποὺ σιγούσβυνε ἡ φωτιὰ.

Σὲ λίγο ὅλοι γῦρο κοιμώντουσαν, καὶ τὰ μουρμουρητὰ τῆς θεᾶς Μανταλωῶς εἶχανε πάψει. Ἔξω τὸ κλάμμα τοῦ τρελοβορροῦ νανοῦριζε τὸ χωριὸ.

Ἀξερῶνα ὁ Σωτῆρος τινάχτηκε ἀπὶνω. Κύταξε φοβισμένα γῦρο του, στερωθόθηκε στῆς γωνιάς τὴν πεζούλι καὶ προχώρησε τριλιζόντας ἀκόμα στὴ μεγάλη κασέλα, ποὺ φέγγε μέσα ἡ Μανταλὼ τὴν προίκα τῆς Χιόνας.

Σίμωσε σιγά, σιγά, καὶ τὴν ἀνοιξε. Αὐτὴ ἔτριξε σὰν νάκλαιγε στοῦ ἀνομου χειροῦ τὸ σπρώξιμο. Ὁ Σωτῆρος χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ, ἔχωσε μέσα τὰ χέρια

του λαιμαργία και άρχισε νά σκαλίξη τὰ ρούχα. "Επειτα ένα δέμα κύλισε παρ'άμερα· ὁ Σωτήρης τὸ άρπαξε καὶ τὸ άνοιξε τρέμοντας. Ξεχύθηκαν τότε ἀπὸ μέσα μερικά εκατοστάκια, ένα χρυσὸ δαχτυλίδι καὶ ένα άσημένιο μενταλιόνι. Τὰ ἔχωσε τρομαγμένος στὸ δασωμένο του τὸν κόρφο, ἔκλεισε τὴν κασέλα καὶ πῆγε καὶ στρυμώχθηκε πάλι στὴν γωνιά.

Μόλις ἔφρεξε, ὅλοι στὸ πόδι.

Κεῖνῃ τῇ μέρᾳ ἔκανε μιὰ υπέρλαμπρη καθαρωσύνη· καταγάλαντος ἀπλωνότανε γύρω ὁ οὐρανός, σπολισμένος περιγύρω μ' ένα ρόδινο στεφάνι. Τὰ χιόνια κρουσταλλιασμένα λιώνανε τρέχοντας στοὺς δρόμους σὲ βολωμένα αὐλάκια. "Εκανε ψιλό, πειρουνιαστὸ κρύο.

"Ο κόσμος βγήκε γιὰ τὶς δουλειές του· πρόσωπα κόκκινα, τουρτουρίσματα καὶ χνότια.

"Ο Σωτήρης τράβηξε ὅπως πάντα γιὰ τὴν ταβερνίτσα τοῦ Μπόμπονι.

Κοντὰ στὸ μεσημέρι, οἱ γειτόνοι του τρέξανε βιαστικοὶ νὰ τονὲ φωνάξουν :

— Τρέχα Σωτήρη ! Σπίτι κόβονται ! μεγάλο κακὸ θὰ τοὺς βρῆκε.

"Ο Σωτήρης ἔκαμε πὼς τὰ ἔχισε, καὶ σηκώθηκε χώνοντας τὰ χέρια του· στίς τσέπες τοῦ πλατιοῦ παντελονιοῦ του.

"Εφτασε στὸ σπίτι. Μέσα χιλοῦσε ὁ κόσμος, Κλάμματα, σκουισμοί, ῥέκοι.

— Τὰ λεφτά, τὰ λεφτά, μᾶς τάλφεσαν ! ἀνάθεμα . . . κατιστραφίκαμε !

"Ο Σωτήρης χλώμιασε στὴν ἀρχή, μπρὸς σὲ κεῖνες τὶς γυναῖκες ποὺ χιτυπώνουσιν καίτω. "Εκαμε νὰ διακρίση, καὶ βγήκε ἔξω.

Τὴν ἄλλη μέρᾳ ὁ παππ-Θάινος ὁ λειτουργὸς τῆς μικρῆς ἐκκλησίτσας τοῦ χωριοῦ, στὸ τέλος τῆς Κυριακαίτικης λειτουργίας, ἔβαλε ἀφορεσμὸ γιὰ τὸν κλέφτη.

— "Η χατίρα τοῦ μεγαλοδύνιμου νὰ βυραίνει τὴν ψυχὴ κεινοῦ ποὺ πῆρε τὼν δολιγεμένων γυναικῶν τὰ λεφτά· — φώναξε τρεῖς φορὲς μπρὸς σι' ἄγιο βῆμα.

— "Αμὴν . . . φωνάζανε οἱ χωριανοὶ σταυροκοποῦμενοι.

"Ενα πρωί, ξημέρωνε πρωτοχρονιά. "Ολοι εἶχανε λησμονήσει τὸ περιστατικὸ, καὶ οἱ χωριανοὶ ντυμένοι τὰ γιορτινὰ τοὺς τρέχανε στὴν ἐκκλησιά. Μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους τοιμαζότανε καὶ ἡ θειά Μανταλὼ μὲ τὴ Χιόνα, ὅταν ὁ Σωτήρης μπῆκε μέσα τρέμοντας καὶ μελανιασμένος.

— Τί ἔπαθες, κουρούνη ; τονὲ ρώτησε ἡ θειά Μανταλὼ.

Αὐτὸς δὲν τῆς μίλησε, τὰ δόντια του χτυπούσα-

νε κουρταλιστὰ καὶ τὸ πρόσωπό του ζάρωνε, λὲς καὶ κάποιον ἀόρατο μαχαίρι τὸν τρυποῦσε καὶ τοῦ ἔσκιζε τὰ σωθικά.

"Αξαφνα, καθὼς στεκόταν ἔτσι σὺν ἀλαφιασμένος, σωριάστηκε χάμου.

Εἶχε πεθάνει !

Τὸ πρόσωπό του εἶχε μαυρίσει ὅλο, τὰ μάτια του εἶχαν πεταχτεῖ ἔξω ἀπὸ τὶς κόχες, τὰ χέρια του εἶχανε σφίξει σπασμωδικὰ τὸ στήθος του.

"Αμέσως ἔτρεξε ἡ γριὴ Μάρκαινα νὰ τὸν ἀλλάξη καὶ νὰ τοῦ βάλοι'νε τὸ σάβανο.

"Εκεῖ ποὺ τοῦ βγάζανε τὸ λυγδιασμένο πονκάμισο ἀπὸ τὸ κρὺο καὶ παγωμένο κορμί του, ένα δαχτυλίδι κύλισε χάμου στὸ πατωμα.

Εἶτανε ἀπομεινάρι ἀπὸ τὴν προίκα τῆς Χιόνας.

"Ολοι τραβηχτήκανε φοβισμένοι, κανεῖς δὲν τονὲ ζύγωσε, κανεῖς δὲν τοῦ φόρεσε τὸ σάβανο. Τονὲ ρήξανε σ' ένα λίκκο σκαμμένο σ' ένα ἀπόμερο τοῦ νεκροταφείου.

Εἶταν ἀφορεσμένος !

"Αθήνα, Σεπτέμβρης 1910.

ΧΑΡΙΗΣ ΕΠΙΧΤΙΤΗΣ

Η ΑΝΗΛΕΗ ΚΑΡΔΙΑ

Φοδοῦμαι μὴν εἶμαι γριὰ : ὦ πόνε τῶν παθῶν, γερνᾷ κανεῖς ἅμα πᾶς δὲ βασανίζεται ἀπὸ σένα.

"Επαψε ἡ καρδιά μου νὰ ἐνεργῇ μὲ κελὴν τὴν ἐνέργεια, ποὺ σ' αὐτὴ μέσα ἡ ζωὴ φουντώνει, θερμίζει καὶ ρουφιέται ὅλη.

Οἱ θύμησες τῶν περασμένων, ἡ μιὰ στὴν ἄλλη συγκαρφωμένες, σὺν τοὺς χάλκινους χαλκάδες σπασμένης ἀλυσίδας, σέρονονται πίσω στὰ βήματά μου καὶ μ' ἀκλουθᾶνε μὲ τὸν κρότο ποὺ θὰ κάνῃ τὸ περπάτημα βρυκόλακα, ἀπὸ χρόνια πεθαμμένου.

Δὲν εἶμαι καὶν οὔτε περίλυπη.

Παίρνει ἡ ἀδιαφορία μου τὸ βάθος τὸ ἀνήλεο τῆς καταφρόνιάς.

Καρδιά μου, σήμερα, δὲ σ' ἐνωισα. Εἶδα πόνο, θάνατο· καὶ σὺ ἔμεινες ξένισαστη.

*

— «'Ο γιός μου πάει πολὺ ἄσκημα· ἔλα νὰ τονὲ δῆς», κλαύτηκε ἡ γριὰ μάννα, ἐμένα παρακαλώντας μὲ τὸ σάλεμα τῶν στεγνωμένων χερῶν της.

"Εγὼ διάβαζα· δὲ σήκωσα τὰ μάτια μου, καὶ εἶπα :

— «Γιατὶ νᾶρθω ;»

Εἶπε ἡ γριὰ πάλι :

— «'Ελα, σὲ παρακαλῶ θερμά. Εἴσουν ἡ ἀγά-